

най-тънките и разнообразни движения на човешката душа.

Неговите прозаични произведения, образуващи по дух и съдържание неразделно цяло с неговата поезия, допълнят рамката на българската действителност, значително разширена и усложнена след освобождението, за да може да се побере, както до това време, изключително в стеснителните форми на стихотворната реч. В областта на художествената проза Вазов се явява за пръв път през 1881 г. с разказа Неотдавна (лични спомени от време на възстанието), последван от хумореските Митрофанъ, Хаджи Ахилъ и по-обемистите разкази и повести: Немили-недраги, Дъдо Нисторъ, Чичовци, Кандидатъ за хамама и др., събрани по-сетне и издадени в три тома Повести и разкази (1891—93 г.). Творчеството му в тази област е твърде обемно и разнообразно откъм сюжети: Драски и шарки, 2 тома (1894—95), Подъ игото (1894), Нова земя (1896), Видено и чуто (1901), Пътъ съвѣтъ (1902), Казаларската царица (1903), Утро въ Банки (1905) рисуват картини и случки из различни епохи и среди на съвременната на Вазова действителност, а Иванъ Александъръ, истор. повест, и Светославъ Тертеръ, истор. роман (1907 г.) ни пренасят в епохата на далечното историческо минало. Разказа, повестта и романа разширяват значително сферата на художествено творчество у Вазова, като му дават възможност да проникне в такива кътчета на българския духовен и материален бит, които биха били твърде неудобни за възсъздаване в стихотворна реч. И тук, в областта на повестувателната проза, Вазов прояви не по-малък талант, отколкото в лириката, и направи грамадна крачка напред в сравнение със своя предшественик Каравелов. Цяла редица случки и типове из българския живот, обрисувани ярко и художествено, с вещ реалистичен похват и богат откъм изразни средства стил, сочат у Вазова първомайстора не само на нашата лирическа поезия, но и на художествената ни проза. Може да се каже дори, че дейността му в тази област му спечели неговата голяма известност у нас, па и в чужбина, и затвърди и разшири въздействието и на неговата поезия.

Не тъй плодотворна, макар все доста обилна, е неговата дейност като драматически писател. Пиесите му: